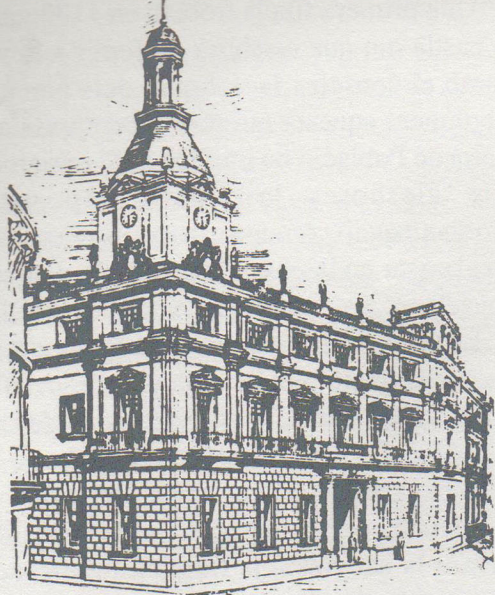

LA CASA DE LA VILA

Projecte de l'actual edifici

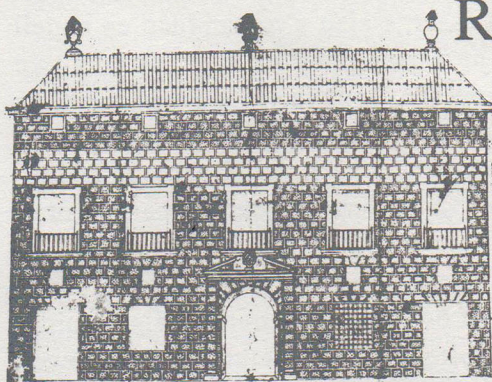
A la façana de l'actual edifici de l'Ajuntament, sobre les llindes de les portes del balcó central, hi ha una inscripció epigràfica, en sigles, que diu D.I.Q.I.T., és a dir, *Diligite iustitiam qui iudicatis terram* que traduït ve a dir: «Els que governen la terra, estimeu la justícia». La frase contempla a la vegada el sentit de la institució i el camí indefugible que segueix. Des de l'Ajuntament es governa la ciutat.

L'Ajuntament, com a institució, té uns orígens i ha evolucionat al llarg del temps fins arribar a l'estructura que té actualment. Aquí anem a resseguir de manera breu aquesta evolució en el temps de gairebé vuit-cents anys.

LA LENTA FORMACIÓ DELS MUNICIPIS

Els municipis, com a tals, no apareixen fins ben avançat el segle XIII, però abans havien tingut un llarg període de gestació, passant per una etapa de pre-municipi que va evolucionar més o menys lentament —segons la importància demogràfica i econòmica de les poblacions— cap a formes més complexes d'organització comunitària que portaren a l'aparició dels ajuntaments, coneguts en aquella època amb un nom prou definidor com el d'*universitats*.

Notícia històrica de la institució municipal a Reus

Projecte de façana de 1600

Primerament les viles i les ciutats eren regides pel *batlle* que com a representant de la senyoria (el rei o bé el senyor jurisdiccional) disposava del poder executiu a la població.

Entorn del batlle es va organitzar un consell ordinari, constituït inicialment pels caps de casa de la localitat i que tenia com a funció assistir-lo i assessorar-lo. Els membres d'aquest consell van ser coneguts amb el nom de *prohoms*.

Dins d'aquesta estructura primària de govern local hi podia haver també uns *síndics*, amb funcions de mandatari o bé representants eventuals de la comunitat per resoldre algun afer concret.

Al llarg dels segles XIII i XIV aquesta estructura elemental va anar evolucionant, sobretot a les ciutats i les viles grans (molt més lentament a les petites) tot passant els prohoms d'una representació eventual a permanent, amb la formació d'uns consells de rel popular que aviat foren presidits per uns magistrats elegits entre els seus mateixos membres, i amb la incorporació paulatina de competències pròpies, mitjançant privilegis o concessions.

La institució municipal va prendre una empenta definitiva a mitjan segle XIII, durant el regnat de Jaume I i després amb Pere II. Ells van donar diversos privilegis a les poblacions reials, reorganitzant els municipis i dotant-los d'una estructura orgànica que devia ser imi-

tada aviat per les diverses senyories jurisdiccionals.

Una data clau en aquest llarg procés és 1283. Pere II a les Corts de Barcelona va aprovar una constitució que diu textualment: «Atorgam encara e aprovam que pahers, jurats e consellers sien en les ciutats, viles e altres lochs nostres en los quals antigament solien ésser, e sien e romanguen en aquell stament e usen axí com eren e usaven en temps del senyor en Jacme, de bona memòria rey d'Aragó, pare nostre». El rei va sancionar així la vigència legal de les estructures municipals que s'havien anat formant a tot el país.

Però aquesta sanció no significa la fi del procés. Les estructures municipals seguiran desenvolupant-se, diversificant les seves funcions i consolidant-se durant el segle següent.

Restes d'un muntant i la llinda de la Casa del Consell.

LA UNIVERSITAT DE REUS

A causa d'aquesta dinàmica que hem descrit, no és possible donar una data segura pel que fa el naixement de la universitat de Reus. Cal pensar que al llarg de la segona meitat del segle XII es devia formar un consell entorn els batlles (Reus va tenir dos batlles entre els segles XII i XIV) que poc a poc —i d'acord amb l'evolució general— devia anar derivant

cap a un organisme amb personalitat juridico-pública.

Una primera fita la trobem en 1183, quan el castlà diu que establirà un ferrer a la vila «amb el consell i la voluntat dels homes». Certament aquesta referència compresa a la Carta de Població no implica necessàriament que aleshores ja existís cap mena d'organització comunal, però sí que ens permet pensar en la possible presència d'aquest consell encara embrionari entorn del batlle.

La segona fita correspon a 1228, moment que hi havia un plet entre la vila i el castlà a causa de les obres defensives que es feien a la població. El fet d'existir un litigi entre les dues parts i que la vila havia elegit dos representants per defensar els seus interessos davant la senyoria, ja implica l'existència d'una certa organització comunal, que a més ve refermada pel fet que ara apareix documentada per primera vegada la paraula *universitat* per definir el conjunt dels veïns de Reus.

Al llarg d'aquest segle la vila devia anar rebent algunes concessions senyoriales en ordre a l'organització comunal, de les que —de ser així— no ens ha restat cap notícia, i no és fins l'any 1296 quan en tenim una primera referència coneguda.

L'ORGANITZACIÓ DEL MUNICIPI

La vila era a mans del *Consell general*, on s'aplegaven la totalitat de caps de casa. Aquest consell, que sempre va constituir el màxim organisme de decisió local, resultava massa ampli pel govern ordinari de la població, de tal manera que es va formar un consell més restringit i presidit per uns magistrats coneguts en el nostre cas com a *jurats*.

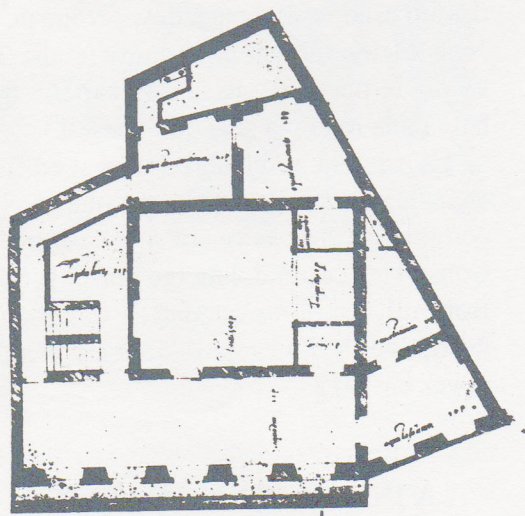
La vila va agafar així una estructura orgànica, de tipus piramidal. Al cim hi havia el *batlle*, que com a delegat de la senyoria era qui tenia el poder executiu i feia complir les decisions del Consell, i també convocava i presidia les eleccions, i rebia els juraments.

A continuació hi havia els *jurats* (que en altres localitats se'n podien dir *cònsols*, *paers* o *consellers*) que eren els màxims representants de la vila, en nombre de tres (el nombre podia variar d'una localitat a una altra) i eren

elegits entre els membres del Consell. El *jurat en cap* era qui presidia tota l'estructura municipal.

Seguia el *Consell*, dit *consell de consellers* o bé *consell ordinari*, format per una trentena de *consellers* i era l'organisme de govern de la vila. La seva funció, segons una descripció del segle XV era la següent: «Com a consellés que són tenguts en bé regir, administrar, guovernar e defensar e guardar lo bé públich d'aquesta vila, segons solemnement havem jurat e promés».

Aquest consell decidia en les qüestions ordinàries, però quan es presentava un cas que podia afectar greument la població, es convocava el *consell general* —ja esmentat— que per votació decidia el camí que en cada cas calia seguir.

Plànol de la planta noble de la casa de la vila, S.XVII.

ELS OFICIS DEL MUNICIPI

A mesura que l'organització del municipi es va anar fent complexa, va caldre crear una sèrie d'oficis per tal de cobrir les diverses necessitats. Entre d'altres, citarem el *clavari* (tresorer), el *mostassaf* (control de pesos i mesures), l'*obrer* (l'encarregat de les obres públiques), l'*escrivà*, els *oïdors de comptes* (auditors), els *corredors* (d'oli, de vi, «d'orella»), els *acaptadors* (per l'almoïna), els *sagristsans* (manteniment del culte), els *messeguers* (guàrdies rurals), els *guaites* (guardies dels portals), ...

ELS PODERS DE LA UNIVERSITAT

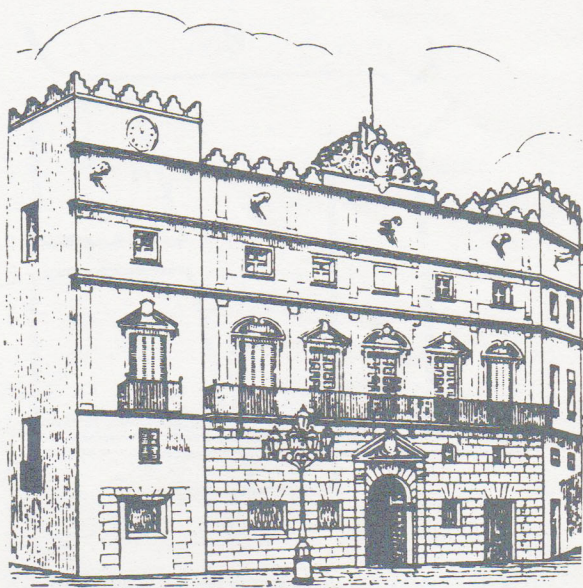
La Universitat va concretar la seva actuació jurisdiccional dins l'àmbit del seu terme on, en síntesi, va disposar dels següents poders:

L'administració i el govern local, amb competències de tipus fiscal (repartiment i cobrament d'impostos), de policia (vigilància de mercats, portals, terme, ordre públic), d'ordenació econòmica (preus, pesos i mesures, mercats, gremis), serveis públics (obres públiques, sanitat, proveïment, aigües),...

La potestat normativa, permetia que la universitat pogués promulgar ordinacions i publicar bans, per tal de regular normativament bona part dels diversos aspectes de la vida local. Des de finals del segle XIV i fins el segle XVIII, a Reus, aquest cos normatiu va ser recollit en l'anomenat *Llibre de la Cadena*.

La funció judicial. Tot i que la funció judicial depenia de la senyoria, i per delegació, del batlle, la universitat també va aconseguir competències en aquest camp. El Consell de la vila va passar a ser també la cort ordinària de justícia a nivell local, sota el nom de *jué de prohoms*.

L'àmbit militar. La universitat també va disposar d'algunes competències en aquest camp, com el manteniment de la muralla i el material defensiu, l'organització de la host local i el nomenament del capità (cap de la host).

La casa de la vila a la segona meitat del segle XIX.

LA CASA DE LA VILA

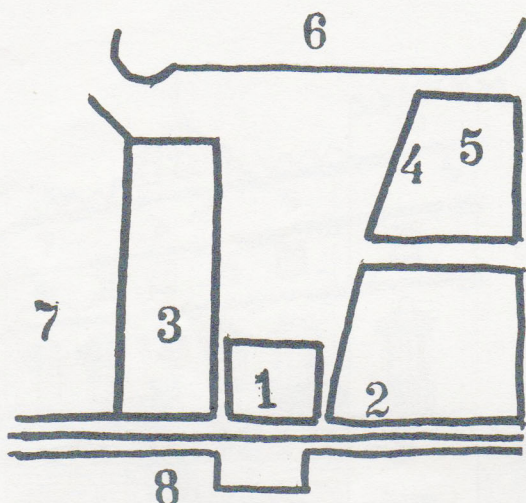
La primitiva casa de la vila va ser coneguda amb el nom de *casa del Consell* i *casa de la universitat* i era al solar on avui hi ha la plaça de les Pescateries Velles.

Aquesta plaça antigament tenia una forma irregular i més o menys allargada, segons es pot veure al present croquis, que representa l'indret en el segle XVI. La Casa del Consell era entre la plaça i la muralla. En aquesta època a prop de la Casa del Consell (si és que no era la mateixa casa) hi havia la *Batllia*, o cort del batlle, així com el «pati del pes de la vila» i l'*escrivania comuna*.

Pel que fa el seu aspecte, sabem que era un edifici petit, amb porxos formats per arcades de mig punt a la planta baixa i amb amplis finestrals al pis.

I justament per ser un edifici petit va caldre que la universitat canviés de lloc, passant al Mercadal, a l'indret on encara és avui.

Segons Bofarull, el Consell es reunia al Mercadal des d'antic, però segons aporta Vilaseca, la universitat no va comprar aquesta casa fins l'any 1575. De fet, en 1602 hom distingia entre la «casa de la vila del Mercadal» i la «casa que té la vila a la plassa» i encara en 1634 hom parlava de la «casa de la universitat», referint-se a la de les pescateries.

Croquis aproximat de la plaça de les pescateries en el segle XVI: 1.- Casa de la vila, 2.- batllia, 3.- escrivania cambrer, 4.- carniceria, 5.- forja, 6.- església Sant Pere, 7.- fossar i muralla.

LA CASA DE LA VILA DEL MERCADAL

La casa del Mercadal on el consell ja hi residia, si més no, a les darreries del segle XVI, devia ser un edifici ben notable i porticat, però que en 1600 es trobava en ruïna i va caldre apuntalar-lo.

El referit any van començar les obres de consolidació interior i, a la vegada, es va bastir una nova façana —obra dels mestres Joan Mas i Antoni Pujades—, sembla que sense que l'edifici deixés de ser utilitzat com a casa del consell.

A finals de maig de 1602 la nova façana ja s'havia enllestit, però pel que fa l'interior i a causa del seu estat ruïnós, el mes de juliol d'aquest any van decidir enderrocar l'edifici. Les obres van durar alguns anys. En 1605 ja devien estar molt avançades, perquè per sant Joan de desembre d'aquest any (el dia 27) es va dir la primera missa a la capella que hi havia a la mateixa sala del Consell.

La primera ampliació d'aquest edifici cal datar-la a partir de 1623, any que la vila va comprar la casa cantonera situada entre la del Consell i el carrer del metge Fortuny. Segons Bofarull, les obres quedarien totalment enllestides en 1705 i suposa que se'n van fer de noves en 1712.

LA INDUMENTÀRIA ANTIGA

Un signe clar de dignitat, de nivell social i d'autoritat, el constituïa la manera de bastir, i d'aquí que es procurés que els representants d'una localitat també vestissin de manera adequada al seu rang a tots els actes públics que així ho requerissin, o bé els dies de solemnitat.

Segons Vilaseca, el Consell de Reus va decidir en 1503 que els jurats també havien de portar una indumentària apropiada pel seu càrrec, «a fi que sien venerats, e temuts, e la vila més honorada». Els jurats, doncs, a partir d'ara havien de lluir *clotxes* (una mena de túniques obertes) i *xies* de color carmesí (era una peça de tela que els jurats duïen sobre l'espatlla, com a signe d'autoritat).

Aquesta indumentària va variar poc o molt. A finals del segle XVI portaven unes gorres

que no agradaven al Consell, que en 1599 les va fer canviar per «sombrosos de tafetà». En 1600 van tornar a portar gorra; les clotxes, fins ara obertes, van ser tancades, i les xies es van fer de domàs.

Pel que fa el color, la xia sembla que sempre va ser carmesí, mentre que la clotxa va canviar de color, així sabem que en 1503 la clotxa havia de ser d'un color diferent al de la xia, i en 1620 en canvi, sembla que tot el vestit havia de ser de domàs vermell.

Aquesta vestimenta va ser utilitzada fins a l'aplicació del Decret de Nova Planta, ja en el segle XVIII.

vestit de Jurat

LA REORGANITZACIÓ DEL SEGLE XVII

L'estructura municipal no va permanèixer estàtica al llarg del temps, sinó que va anar evolucionant segons l'època i les necessitats de la vila. Un moment clau d'aquesta evolució es dona a partir de les darreries del segle XVI.

En aquesta època la vila va conèixer un notable creixement econòmic i demogràfic, cosa que havia de contribuir al mal funcionament de la universitat, que no podia «regir y governar-se ab lo modo y forma antiga que stant esta vila poca se acostumave» i per aquesta causa en 1591 es va reunir el Consell General en un intent de trobar-hi una solució.

En 1626 es va constituir el *Consell de Cent*, format per la suma dels membres del Consell ordinari, o *Consell dels Quaranta* i la creació del *Consell dels Seixanta*. El Consell de Cent s'havia de reunir almenys una vegada a l'any i concentrava les funcions de l'antic *Consell general*. També va existir el *Consell*

secret, format per un nombre reduït de consellers.

A més, en algunes ocasions, les sessions del Consell ordinari podien prendre algun nom concret, com és el cas del *Consell de testament* o del *Consell d'oficis*. El primer se celebrava a finals d'any i es feia un balanç de l'any. El segon se celebrava a començaments d'any i s'elegien els diversos oficis del municipi.

LA FI DE LA UNIVERSITAT

Aquest tipus de regiment municipal descrit fins aquí va ser vigent fins a la fi de la guerra de Successió, que Catalunya va perdre davant Felip Vè.

Va ser a la fi d'aquest període quan Reus va assolir per primera vegada el títol de ciutat, en 1712, i el va gaudir fins l'11 de setembre de 1714.

Després de la derrota, Felip Vè va desfer tot el sistema institucional català —des de la Generalitat als municipis— i va imposar un nou regiment al país per mitjà del *Decret de Nova Planta* l'any 1716, ampliat en 1717 i encara en 1718 pel que fa al govern municipal.

A Reus el Consell de cent es va reunir per darrera vegada el 26 d'octubre de 1715, i el Consell ordinari, sota la presidència dels jurats, ho va fer el 29 de maig de 1718.

L'AJUNTAMENT BORBÒNIC

Els municipis van ser totalment reorganitzats segons el model castellà, van veure molt restringida la seva autonomia i van ser molt controlats per l'Estat. El país va ser dividit en dotze corregiments, on hi havia demarcacions menors presidides pels *alcaldes majors*, que enquadraven els municipis. La fi del nou sistema era el control absolut de les noves autoritats borbòniques sobre tot l'aparell institucional del país.

Reus, dins d'aquesta superestructura i pel seu pes demogràfic li hagués correspost ser cap d'una alcaldia major, cosa que inicialment no va ser possible perquè Reus era una vila de domini senyorial (pertanyia a l'arquebisbe).

Més endavant, segons Torras, en 1786 l'ajuntament de Reus va rebutjar la possibilitat d'assolir una alcaldia major, que finalment s'hi va establir en 1825.

A Reus, la primera sessió documentada amb l'Ajuntament reformat té lloc el 28 de juliol de 1718 i era format per un batlle (elegit en una terna per la senyoria) i set regidors.

Pel que fa la procedència socio-professional dels nous regidors de la vila, en percentatges, entre 1716 i 1808, segons Torras, era la següent: Nobles, 12,0; doctors, 13,7; comerciants, 21,9; artistes, 23,6; pagesos, 13,6; menestrals, 9,5; no consta, 5,6. Tanmateix aquests percentatges, els nobles (que abans mai no havien pogut pertànyer al Consell), seguits dels doctors, van ser els qui van ocupar majoritàriament els millors càrrecs del municipi.

La nova estructura municipal també va anar evolucionant, i així en 1766 el govern va ordenar l'ampliació dels membres del consistori municipal amb dos síndics escollits pel poble, que tenien un mandat que durava quatre anys; en 1770 el Consell de Castella va establir que tots els veïns amb «talent i probitat» podien optar pels càrrecs públics; en 1774 es crearen els càrrecs d'alcalde de barri; a partir de 1775 els regidors havien d'ocupar el càrrec per espai de tres anys. Pel que fa la composició del consistori borbònic en els seus darrers temps, era format per un batlle, sis regidors, tres diputats i dos síndics.

Durant aquest període, i en concret en 1776, Reus va voler recuperar la categoria de ciutat, però no va ser possible, sembla que en bona part per l'oposició de Tarragona.

L'EDIFICI MUNICIPAL FINS EL SEGLE XX

En 1784 es va posar un rellotge a la façana, amb dues campanes. En 1856 va ser canviat de lloc i posat a un dels extrems de l'edifici.

Pel que fa l'estructura interna, entorn de 1700, s'accedia a la planta noble per mitjà de l'escala que havia al pati interior i que donava a una galeria des d'on s'accedia a una gran cambra anomenada «quadra» i que ocupava tot l'espai comprés entre les cinc portes del

balcó central. Des d'aquí s'accedia a la «sala», a l'arxiu, i a dues dependències més.

La «sala» era la peça central de l'edifici i el lloc on es reunia el consell. Era una habitació quadrada on s'obria a la banda de llevant una capella i a la de ponent dues finestres.

Segons Celdoni Vilà, a finals del segle XVIII la casa disposava de tres grans sales capitulars, una secretaria i d'altres dependències.

Pel que fa la planta baixa, segons Bofarull, hi havia la sala del «juí de prohoms» a la banda esquerra del pati, i tocant el començament de les escales hi havia hagut un pou i una de les presons de la vila.

En 1861 es van fer noves obres a la façana: la pedra va ser repicada, es va elevar un nou cos per la banda d'orient i es va afegir un gran escut de la ciutat, obra d'Andreu Arpa, que era una al·legoria a l'agricultura i la indústria local.

En 1875 es van fer noves obres de millora, però això no va evitar que l'edifici arribés en males condicions a les darreries d'aquest segle. Altrament, la façana produïa un mal efecte visual ja que s'hi feien patents les diverses intervencions realitzades sense respectar l'estil original.

Pere Caselles va realitzar un primer projecte de remodelació en 1894, que no va prosperar i que consistia, pel que fa la façana, a eliminar el cos superior i l'escut al·legòric, per posar-ne un de menor que havia d'incloure el rellotge.

En 1923 l'edifici amenaçava ruïna i aleshores Pere Caselles va fer un nou projecte de remodelació molt més ambiciós, ja que de l'antic edifici gairebé només conservava la façana. Mentrestant, els serveis municipals es van traslladar a l'antic convent de Sant Francesc —avui Institut Salvador Vilaseca— a la plaça d'Hèrcules.

Les obres van començar en 1925 i es van portar molt lentament, produint-se algunes irregularitats que les van fer suspendre en 1929. En 1932 el Consistori va aprovar un nou projecte de reforma, que era obra d'Antoni Sardà, i que va ser la portada finalment a terme. Les obres en aquesta ocasió van ampliar la capacitat de l'edifici mitjançant la compra de tres cases veïnes (dues al carrer de les galanes i una al carrer d'Aleus) i també

van ser molt lentes —ara a causa de les dificultats de l'època— i per això el campanaret que corona l'angle occidental de l'edifici no es va realitzar fins l'any 1952.

Els darrers anys l'edifici ha conegut diverses intervencions de remodelatge interior causades per l'augment de les necessitats dels serveis municipals.

L'AJUNTAMENT CONTEMPORANI

El model d'ajuntament imposat amb el Decret de Nova Planta va desaparèixer en 1833. El va substituir el model nascut a les Corts de Cadis en 1812 i d'inspiració en les idees de la revolució francesa.

El municipi —la seva concepció ideològica, els seus poders— va patir al llarg del segle XIX totes les oscil·lacions pròpies de la política estatal, amb diverses reformes que no van fer augmentar, sinó més bé el contrari, la seva autonomia política i financera.

El nou model d'ajuntament, que ja havia estat assajat durant el Trienni Liberal (1820-1823), no es va imposar definitivament fins 1833, que és quan es va reorganitzar tot l'estat amb la creació de les províncies que va comptar amb la creació d'un nou càrrec, el «sots-delegat de foment» que acabaria denominant-se «governador ci-

vil». El Trienni representa també el moment d'una llarga lluita entre Reus i Tarragona per assolir la capitalitat provincial.

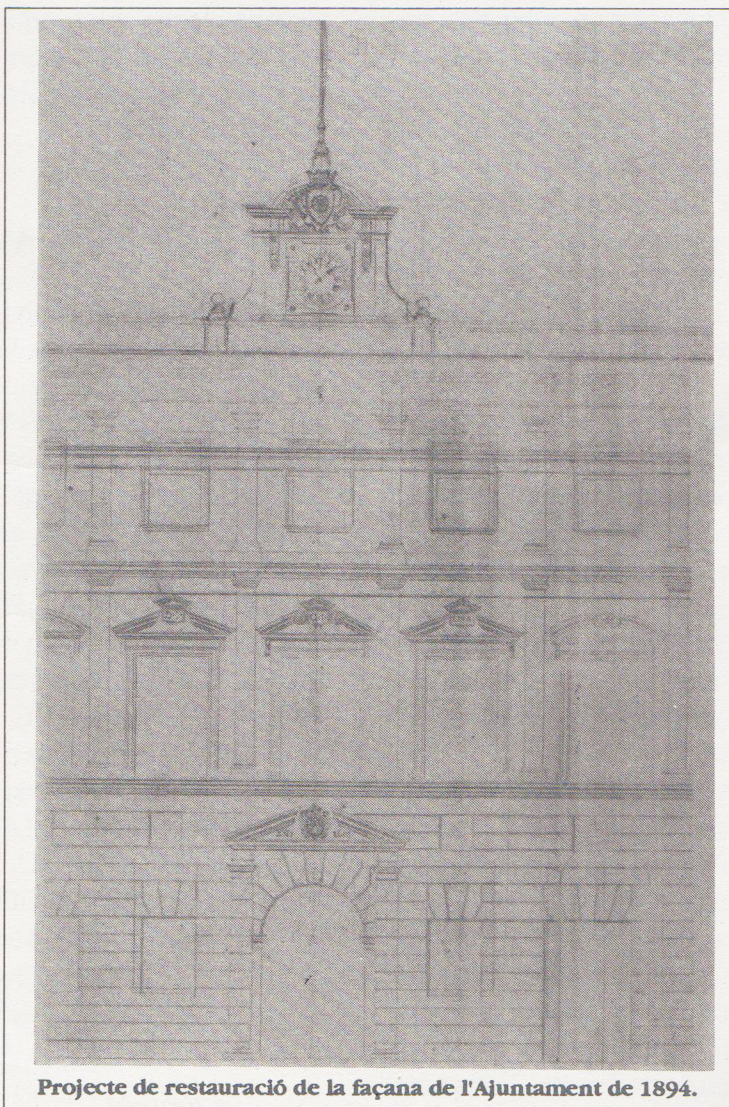
En 1843 i en reconeixement de l'esforç de Reus a causa del pronunciament del general Prim l'any anterior i el bombardeig patit per la vila, la reina Isabel II li va concedir el títol de ciutat. Títol que ha arribat vigent fins els nostres dies.

A diferència de l'època anterior, els membres dels consistoris del segle XIX eren elegits, però per sufragi censitari i no pas universal.

Durant el període del Sexenni (1868-1874) es va formar inicialment una Junta Revolucionària i després hi va haver eleccions que ara ja van ser per sufragi universal, per bé que encara restringit als homes. Van ser uns anys de canvis, amb sovintejades crides electorals (1868, 1870, 1871 i 1873).

Després, en 1874, es va entrar al llarg període de la Restauració. Durant aquest any, Reus va tenir tres con-

sistoris, sempre elegits pel governador. En 1877 es va aprovar una llei municipal per la que els regidors eren elegits (no pas per sufragi universal) mentre que els alcaldes ho eren per designació, i sempre amb un poder d'actuació sotmès a la voluntat del governador civil. Durant una cinquantena d'anys els

Projecte de restauració de la façana de l'Ajuntament de 1894.

municipis es van regir bàsicament per aquesta llei.

A Reus, en 1877 va guanyar la candidatura conservadora davant la republicana, que va dominar el govern municipal fins l'any 1897 que es van veure totalment desplaçats per l'oposició, iniciant-se un període de domini republicà (sempre, però, amb el contrapès de l'alcalde, nomenat per Reial Ordre). La coalició municipal que governava en entrar el segle vint era formada per fusionistes, catalanistes i possibilistes, i s'hi van mantenir durant força anys. En 1912, l'Ajuntament era format per nou regidors possibilistes, nou lerrouxistes, cinc nacionalistes republicans, un republicà independent, un conservador, un catòlic i un carlí.

En 1917 va canviar la forma de designació de l'alcalde, que a partir d'aquest moment ja no va ser designat, sinó que va ser elegit pels regidors entre els membres del mateix consistori. El primer alcalde elegit així va ser Josep Simó, de la Lliga, que va ser substituït abans d'un mes pel monàrquic Manuel Sardà.

A partir de 1920 i a causa de la conflictivitat social es va obrir el període del pistolerisme que a Reus, com en tants d'altres llocs, va produir moltes víctimes i, entre elles, el mateix alcalde, en Manuel Sardà, assassinat el 24 de febrer de 1921.

El 2 d'octubre de 1923 es va constituir el primer Ajuntament de la Dictadura, per designació, i mentre va durar aquest règim no hi va haver noves eleccions.

El 14 d'abril de 1931 queia definitivament el model de consistori nascut de la Restauració. Les esquerres van guanyar el poder i es va instaurar el primer Ajuntament republicà, presidit per Evarist Fàbregas. Va ser un període difícil, entre 1931 i 1934 Reus va conèixer el pas de tres alcaldes, després els temps de la reacció —el bienni negre—, el nou triomf de les esquerres en 1936 i la guerra.

El 15 de gener de 1939 Reus va ser ocupat per l'exèrcit nacional. La ciutat sortia així de la guerra, però encara havia de conèixer uns temps prou difícils. Inicialment es va formar una Junta Gestora i després va ser designat un Ajuntament que ben poc tenia a veure amb els anteriors. Els partits polítics, la lliure elecció dels càrrecs públics, tot havia desaparegut. Els alcaldes, durant aquesta època que s'havia d'allargar fins l'any 1975, eren elegits per l'autoritat governativa i la durada del mandat només era subjecta al seu beneplàcit. En canvi pel que fa els regidors eren renovables periòdicament per mitjà d'un sistema electiu mixt, orgànic i restringit, el dels tres terços: dels caps de família, representació sindical i entitats locals i corporatives del municipi.

L'AJUNTAMENT AVUI

Després de 1975, amb la fi del règim sorgit de la guerra de 1936-39, es va retornar al model d'Ajuntament democràtic, elegit per sufragi universal, que és el que gaudim els nostres dies. En 1979 hi va haver les primeres eleccions lliures, assolint la victòria el partit socialista (PSC-PSOE), que des d'aleshores i per mitjà de noves convocatòries a les urnes, no ha deixat de ser la força política majoritària a la ciutat, governant en coalició amb altres forces d'esquerra: amb el PSUC, en 1979-1983, amb ERC i PSUC-NE en 1983-1987 i finalment amb ERC en 1987-1991. Durant aquest darrer període els partits representats a l'Ajuntament són el PSC, CiU, PP, CDS i IC, i des de 1979 fins avui, han ocupat l'alcaldia Carles Martí, Antoni Borrell i Josep Abelló.

Textos:

Ezequiel Gort i Juanpere

CARRUTXA

Centre de Documentació
sobre Cultura Popular

Ajuntament de Reus
Servels al Ciutadà
Ensenyament